

Raadsvoorstel

Onderwerp: NPG-project Tocamaheerd
Datum: 01 juni 2022
Agendapunt: 10
Behandeling: Besluitvormend
Portefeuille-
houder(s): Wethouder E. Dijkhuis
Steller: Rixt Vellenga r.vellenga@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.057806

1. Samenvatting

Het college wil het project Tocamaheerd indienen bij het Nationaal Programma Groningen en vraagt de gemeenteraad om hiermee in te stemmen. De herontwikkeling van Huize Tocama in Uithuizen moet de toeristische aantrekkingskracht en het onderwijsnetwerk van Noord-Groningen versterken. Stichting Tocamaheerd wil dit bereiken door:

- In samenwerking met Museum Menkemaborg een professionele museumwinkel en expositieruimte in te richten
- Een kinderspeeltuin aan te leggen die ook geschikt is voor kinderen met een beperking
- Een toeristisch informatiepunt voor Noord-Groningen te plaatsen
- Een landschapspark met beeldentuin in te richten
- Huize Tocama een hotelfunctie te geven met daghoreca
- Het gebouw volledig te restaureren
- De slingeruin in originele staat terug te brengen

Het project biedt jongeren en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de kans om beroepsopleidingen te volgen en praktijkervaring op te doen. Tijdens de bouw gaat het om jongeren die scholing volgen in restauratie. Samen met het Alfa College, de Hanzehogeschool en de betrokken aannemers. Er komt een kwekerij met instructielokalen en kas om (V)MBO-leerlingen van Terra in de groensector praktijkervaring op te laten doen. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen laagdrempelig instromen in een kwalificerende groenopleiding, waardoor zij hun weg op de arbeidsmarkt zelfstandig kunnen vervolgen. De hotelfunctie met daghoreca biedt leerlingen uit het (V)MBO en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de kans om praktijk- en werkervaring op te doen.

Om dit te realiseren vraagt de gemeente het Nationaal Programma Groningen een bijdrage van €2.000.000,- te leveren. De gemeenteraad wordt om goedkeuring hiervoor gevraagd.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

Goedkeuring te geven voor het indienen van het project Tocamaheerd bij Nationaal Programma Groningen.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Gemeente Het Hogeland kan aanspraak maken op haar trekkingsrecht vanuit Nationaal Programma Groningen. Hiervoor heeft de gemeente een Lokaal Programmaplan opgesteld. Dit plan is eind 2020 goedgekeurd door Nationaal Programma Groningen en vervolgens vastgesteld door de gemeenteraad.

Het Lokaal Programmaplan beschrijft de ambities van Het Hogeland voor wat betreft de inzet van de middelen uit het trekkingsrecht in Het Hogeland. Deze ambities passen binnen de kaders van het Nationaal Programma Groningen, die ook in het Programmakader van Nationaal Programma Groningen zijn beschreven.

Om deze ambities te bereiken, moet er uitvoering worden gegeven aan de zes programmalijnen. Hiervoor is het nodig om actief ontwikkelingen aan te jagen waaruit projecten ontstaan. Deze projecten dienen vervolgens te worden beoordeeld en goedgekeurd door Nationaal Programma Groningen. Wanneer het project is goedgekeurd, ontvangt Het Hogeland hiervoor de gevraagde middelen vanuit haar trekkingsrecht. De werkwijze voor het indienen van projecten is beschreven in het handboek.

Er zijn een aantal momenten per jaar waarop projecten kunnen worden ingediend bij Nationaal Programma Groningen. Dit voorstel gaat over de indieningsmogelijkheid in juli 2022. De gemeenteraad wordt goedkeuring gevraagd om het project Tocamaheerd in te dienen bij Nationaal Programma Groningen.

3.2 Bevoegdheid raad

Vanuit Nationaal Programma Groningen is er een besluitvormingsproces rondom projecten. In dit proces heeft de gemeenteraad een formele rol bij het vaststellen van projecten (nadat de onafhankelijke beoordelingscommissie en het bestuur van Nationaal Programma Groningen al hun advies en besluit hebben genomen). Het College wil de raad echter ook vooraf betrekken bij de in te dienen projecten, zoals in het handboek is beschreven en in de raad van februari 2021 afgesproken. Daarom wordt de gemeenteraad nu gevraagd om het project Tocamaheerd in te dienen bij het Nationaal Programma Groningen.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Door het project Tocamaheerd voor goedkeuring aan de gemeenteraad voor te leggen, kan het vervolgens worden uitgewerkt voor indiening bij Nationaal Programma Groningen.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

1.1 Het project past binnen de kaders van het Lokaal Programmaplan.

Het project Tocamaheerd valt onder de programmalijn 'Pronkjewailen op't Hoogeland'. In het Lokaal Programmaplan is aangegeven dat we als gemeente in willen zetten op het op orde brengen van het recreatief en toeristisch aanbod in samenhang met het cultureel erfgoed. Voorzieningen moeten met elkaar worden verbonden als een 'parelsnoer', in combinatie met verhalen over het gebied. Zo ontstaat er een basis voor het verbeteren van de vermarkting van het gebied.

Daarnaast valt het project onder de programmalijn 'Leven Lang ontwikkelen'. Door een intensieve samenwerking tussen het onderwijs en de ondernemers sluit het onderwijs aan op de vraag vanuit de arbeidsmarkt. De gemeente streeft in deze programmalijn naar ontschotting binnen en tussen onderwijsinstellingen, bedrijven, sectoren en overheden.

Scholen en ontwikkeling wordt dichtbij georganiseerd. Hierdoor is er in de toekomst voor de ondernemers in het Hogeland voldoende gekwalificeerd personeel aanwezig.

1.2 Het plan past goed bij de historie van Uithuizen.

Aansluitend bij de historie van Uithuizen op het gebied van erfgoed, beoogd dit projectplan de rol en positie van het dorp en omgeving een nieuwe impuls te geven. Huize Tocama heeft een prominente en centrale locatie in het dorp Uithuizen. Het pand staat al geruime tijd leeg – mede door aardbevingsschade. Ook het terrein is al jaren niet onderhouden. Er is veel draagvlak in het dorp om Huize Tocama en haar omgeving op te knappen en een maatschappelijke functie te geven. Door de herontwikkeling van Huize Tocama kan de Menkemaborg meer mogelijkheden creëren voor kunst en cultuurbeleving in aanvulling op hun eigen fraaie historische collectie. Tocamaheerd draagt bij aan de leefbaarheid en uitstraling van Uithuizen. En leidt tot meer ontmoeting en meer voorzieningen voor inwoners, organisaties, onderwijs en toeristen.

1.3 Het projectplan is in samenwerking met verschillende organisaties tot stand gekomen.

Stichting Tocamaheerd heeft een herontwikkelingsplan opgesteld waarin Huize Tocama diverse functies gaat vervullen waar vanuit de samenleving een grote behoefte aan is. Hierdoor ontstaat er een brede samenwerking met verschillende organisaties. Dit is uitgebreider toegelicht in bijlage 6 van het projectplan.

Doordat Tocamaheerd inspeelt om de vraag naar voorzieningen op het gebied van toerisme, ontstaat er een intensieve samenwerking met Stichting Museum Menkemaborg, de Waddenmusea, Stichting Promotie Waddenland, Dorpsbelangen Uithuizen en de Handelsvereniging Uithuizen.

Tocamaheerd biedt de mogelijkheid om praktijkopleidingen te realiseren. Dit is een uitvoerige wens van onderwijsinstellingen in de provincie Groningen en van ondernemers. De activiteiten binnen de praktijkopleidingen worden uitgevoerd in samenwerking met verschillende onderwijsorganisaties Terra, Noorderpoort, Alfacollege, Het Hogeland College, WerkPro en het sociaal werkbedrijf Werkplein Ability. Met de vertegenwoordigers van Vakland Het Hogeland als koepel zijn deze organisaties intensief betrokken geweest bij het opstellen van het projectplan Tocamaheerd.

1.4 Het proces is conform handboek uitgevoerd.

Het proces om tot het besluit te komen om het project in te dienen bij Nationaal Programma Groningen, is conform het beschreven proces in het handboek. Dit betekent onder andere dat de inschatting is dat het project kansrijk is en voldoet aan de gestelde kaders en voorwaarden. De laatste stap is goedkeuring door de gemeenteraad.

5.2 Risico's

1.1 Het project wordt door de stichting uitgevoerd

De uitvoering van het project is de verantwoordelijkheid van de stichting Tocamaheerd. De Stichting Tocamaheerd is de beheersstichting van het hele complex en daarmee financieel en juridisch eindverantwoordelijk. Het bestuur heeft de volledige zeggenschap en dat is in de statuten vastgelegd. Dit omvat ook het aangaan van samenwerkingen om het gebruik van de gebouwen en het terrein te waarborgen. Deze samenwerkingen en de status ervan zijn benoemd in bijlage 6 van het projectplan. De functies van het pand en terrein komen, zoals hierboven genoemd, voort uit de vraag vanuit de samenleving. De gemeente geeft door middel van de door het college vast te stellen subsidiebeschikking sturing aan de bijdrage vanuit het trekkingsrecht.

1.2 Stijging van de bouwkosten

De uitvoering van het project is de verantwoordelijkheid van de stichting Tocamaheerd. Daar zit ook het risico van prijsstijgingen aan verbonden. De bijdrage van €2.000.000 uit ons trekkingsrecht van Nationaal Programma Groningen is de bijdrage die we kunnen leveren. Tekorten zullen via andere subsidiestromen opgelost moeten worden.

De Stichting Tocamaheerd verkeert in de gunstige omstandigheid dat de NCG de versterkingskosten voor zijn rekening neemt. Ook de risico's die hierbij boven water komen horen hierbij.

In het huidige plan is een risico-opslag van 5% op de bouwkosten en 10% op de totale restauratiekosten toegepast. Daarnaast heeft de Stichting Tocamaheerd een fondsscan laten uitvoeren.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Projecten die worden ingediend bij Nationaal Programma Groningen, maken gebruik van het trekkingsrecht van Het Hogeland. Voor het project Tocamaheerd wordt een bijdrage gevraagd van €2.000.000 vanuit het trekkingsrecht van Het Hogeland. Dit is inclusief BTW maar nog exclusief 15% proceskosten.

De cofinanciering vanuit verschillende fondsen betreft €4.707.035. De totale investering van het project komt daarmee uit op €6.707.035.

De 15% proceskosten is conform NPG voorschriften. Dit is bedoelt ter dekking van de interne kosten, zoals het aanjagen van het project, indiening, de meerjarige projectbegeleiding (waaronder financiële monitoring), communicatie, monitoring en evaluatie van de projecten gedurende de looptijd van het project en de eindevaluatie.

7. Inbreng belanghebbenden

Het project Tocamaheerd is een zelfstandig project, waarbij de financiering vanuit Nationaal Programma Groningen voor een 'plus' zorgt. Het projectplan is opgesteld door Stichting Tocamaheerd. De stichting heeft een open dag georganiseerd om het dorp mee te nemen in de ontwikkelingen. Daarnaast zijn er samenwerkingen met verschillende lokale en regionale organisaties aangegaan voor de totstandkoming van het projectplan en om het plan succesvol uit te voeren. Dit is ook nader uitgewerkt in het projectplan.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Het Lokaal Programmaplan wordt de komende tien jaren tot uitvoering gebracht. De uitvoering is zichtbaar op basis van de projecten die bij Nationaal Programma Groningen worden ingediend.

8.2 Tijdspad

Projecten kunnen jaarlijks op een aantal momenten bij Nationaal Programma Groningen worden ingebracht. Voor nu heeft het betrekking op indiening in juli 2022.

8.3 Communicatie

Na besluitvorming door college (en de gemeenteraad) kan worden gecommuniceerd dat gemeente Het Hogeland het projectplan Tocamaheerd gaat indienen voor een bijdrage uit het Nationaal Programma Groningen. Hierbij moet wel de kanttekening worden gemaakt dat

indienen bij Nationaal Programma Groningen nog geen garantie is dat de (volledige) bijdrage daadwerkelijk wordt toegekend. Daarnaast moet de Stichting Tocamaheerd tijdens het proces structureel worden geïnformeerd over de voortgang. Zij informeren vervolgens weer de inwoners van Uithuizen en de betrokken organisaties.

8.4 Evaluatie

De gemeenteraad wordt op een aantal momenten per jaar (voor de indieningsdata van projecten bij Nationaal Programma Groningen) betrokken bij de indiening van projecten. Daarnaast is met de gemeenteraad afgesproken dat er na een aantal volwaardige rondes een evaluatie zal plaatsvinden.

Bijlage(n):

- Projectplan inclusief bijlagen
- Staatssteuntoets
- Raadsbesluit

Winsum, 25 april 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding